

**МАТЕРІАЛИ
ХІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ
ГОСПОДАРЮВАННЯ: СУЧАСНИЙ
СТАН, ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ»**

10-11 ЖОВТНЯ 2025 РОКУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА “ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-
ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ”
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК, КОНІН, ПОЛЬЩА
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ – ВАРНА, БОЛГАРІЯ
ВАРНЕНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ВАРНА, БОЛГАРІЯ

**ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ГОСПОДАРЮВАННЯ:
СУЧАСНИЙ СТАН, ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

*МАТЕРІАЛИ
XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
10-11 жовтня 2025 року*

Одеса – 2025

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ODESA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
POLTAVA STATE AGRARIAN UNIVERSITY
STATE ORGANIZATION "INSTITUTE OF MARKET AND
ECONOMIC-ECOLOGICAL RESEARCH OF THE NAS OF UKRAINE"
STATE UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES IN KONIN, POLAND
UNIVERSITY OF ECONOMICS – VARNA, BULGARIA
VARNA FREE UNIVERSITY, BULGARIA**

**Proceedings of the
XI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«Economic and legal aspects of management:
current state, efficiency and prospects».
Collection of Abstracts.**

10-11 October 2025

Odesa - 2025

Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня 2025 р.). – Одеса, 2025. 834 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

КОВАЛЬОВ
Анатолій Іванович

доктор екон. наук, професор, ректор ОНЕУ

ЛІТВІНОВ
Олександр Сергійович

доктор екон. наук, професор, проректор з наукової роботи ОНЕУ

АНДРЕЙЧЕНКО
Андрій Вадимович

доктор екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ

ЗОСЬ-КІОР
Микола Валерійович

доктор екон. наук, професор, професор кафедри менеджменту імені І. А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету (м. Полтава).

ЧЕРНЯВСЬКА
Тетяна Анатоліївна

доктор екон. наук, професор, професор кафедри економічних наук Академії прикладних наук у Конін (м. Конін, Польща).

КАЗАНЖИСЬКА
Веліна

канд. екон. наук, професор, професор кафедри економіки та організації туризму Економічного університету – Варна (м. Варна, Болгарія)

КАРПІНСЬКА
Ганна Володимирівна

канд. екон. наук, с.н.с., с.н.с. відділу розвитку підприємництва ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України» (м. Одеса).

ЗАХАРЧЕНКО
Наталя Вячеславівна

доктор екон. наук, професор кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ

СІЛЧЄВА
Наталія Євгенівна

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки Варненського Вільного університету (м. Варна, Болгарія).

КАРПОВ
Володимир Анатолійович

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, права та управління бізнесом, начальник НДЧ ОНЕУ

СТАРЧЕНКО
Антон Юрійович

канд. юр. наук, ст. викладач кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ

ДЕНЬГУБ
Валентина Василівна

канд. екон. наук, доцент кафедри економіки, права та управління бізнесом ОНЕУ

У збірнику представлено матеріали учасників XI Міжнародної науково-практичної конференції «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи», яка відбулася в Одеському національному економічному університеті 10-11 жовтня 2025 року.

Розглядаються питання економіки, фінансів, інвестицій та інвестиційної діяльності, інновацій та інноваційної діяльності, публічного управління, підприємництва, конкурентоспроможності підприємств, інтеграційних процесів, національної безпеки, а також правових аспектів господарювання.

Матеріали публікуються в авторській редакції з редакційною правкою. Відповідальність за зміст та достовірність досліджень несуть автори.

Пилипенко І.Ю.
здобувач ступеню доктора філософії
Науковий керівник: **Шаповалов В.О.**
к.е.н., доцент,
доцент кафедри управління персоналом,
економіки праці та економічної теорії,
Полтавський університет економіки і торгівлі,
м. Полтава

ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР АКЦІОНЕРНИХ ВІДНОСИН

Акціонерні відносини формують економічну поведінку власників капіталу та визначають механізми розподілу доходів і участі у корпоративному управлінні. Економічний зміст таких відносин полягає у взаємозв'язку стимулів, ризиків і мотивації акціонерів, які впливають на прийняття рішень, розподіл ресурсів та фінансову ефективність компанії. Аналіз акціонерних відносин на економічному рівні потребує комплексної оцінки ключових чинників: механізмів привласнення доходу, розподілу ризиків, мотиваційно-поведінкових характеристик та взаємозв'язку інтересів різних груп акціонерів(рис. 1).

Рис. 1. Економічні аспекти дослідження акціонерних відносин

Такий підхід дозволяє узагальнити поведінку власників капіталу та оцінити їхній вплив на корпоративну стратегію, довгострокову стійкість та конкурентоспроможність організації.

1. Привласнення доходу. Є ключовим економічним чинником, що визначає поведінку акціонерів і формує їхній інтерес у корпоративній системі. Основні канали реалізації економічної мотивації власників капіталу включають дивіденди, приріст капіталу та прибуток від продажу часток. Дивіденди забезпечують стабільний потік доходу та виступають критерієм оцінки ефективності компанії для довгострокових стратегічних інвесторів, орієнтованих на поступове зростання прибутку та стабільність корпоративної політики.

Приріст капіталу визначальний для інвесторів, які прагнуть середньо- та довгострокових доходів від коливань ринкової вартості активів. Для контрольних акціонерів економічний інтерес поєднується з управлінським

впливом: участь у стратегічних рішеннях дозволяє оптимізувати розподіл ресурсів і максимізувати доходи.

Вибір моделі отримання доходу визначає стратегію взаємодії акціонера з менеджментом та іншими стейкхолдерами. Довгострокові інвестори зазвичай підтримують стабільність і передбачуваність корпоративної політики, спекулятивні — орієнтуються на короткострокові ринкові можливості, а контрольні — інтегрують економічний інтерес і управлінські функції. Така диференціація дозволяє оцінити економічну роль кожного типу акціонерів у формуванні корпоративної стратегії та розподілі ресурсів. Інституційний контекст та правові механізми, зокрема корпоративне право та внутрішні регламенти компанії, визначають рамки реалізації цих моделей.

2. Розподіл ризиків. Є визначальним елементом економічного рівня акціонерних відносин, оскільки він формує поведінку власників капіталу та їхню готовність до участі у корпоративному управлінні. Акціонерство передбачає фінансові, операційні та ринкові ризики, які по-різному впливають на стратегії інвесторів залежно від типу компанії, розміру частки та стратегічних цілей.

Фінансові ризики пов'язані з коливанням доходів від інвестицій, зокрема дивідендів та приросту капіталу. Вони стимулюють акціонерів балансувати між потенційним прибутком та можливими втратами. Акціонери з високою толерантністю до ризику можуть активно впливати на корпоративну політику, застосовуючи контрольні механізми та інструменти агентського впливу для підвищення доходності вкладень. Операційні ризики виникають у внутрішній діяльності компанії — від ефективності управління та організаційних процесів до якості реалізації стратегічних рішень. Вони визначають необхідність контролю і координації дій акціонерів і менеджменту, адже слабка організаційна структура або неправильне управління можуть призвести до зниження доходу або втрати капіталу.

Ступінь готовності акціонерів приймати ризик формує їхні мотиваційні стратегії: активне управління компанією, диверсифікацію портфеля або пасивне володіння капіталом. Вибір стратегії визначає економічний результат та впливає на формування механізмів корпоративного контролю й координації між акціонерами.

3. Мотивація та поведінка. Мотивація акціонерів визначає їхню активність, стратегічні цілі та характер взаємодії з менеджментом, виступаючи ключовим чинником економічної динаміки акціонерних відносин. Через поведінку власників капіталу реалізуються стимули привласнення доходу та прийняття ризику, що впливає на фінансову ефективність і стійкість компанії.

Акціонери зі стратегічною мотивацією орієнтовані на довгостроковий розвиток компанії. Вони активно впливають на корпоративну політику, беруть участь у формуванні стратегій, контролюють управлінські рішення та підтримують стабільність розподілу ресурсів. Така поведінка спрямована на досягнення стійкого економічного результату через поєднання доходу й управлінського контролю.

Спекулятивні або короткострокові інвестори прагнуть швидкого отримання прибутку від коливань ринкової вартості активів або перепродажу часток. Їхня поведінка відзначається гнучкістю та високою реактивністю до ринкових сигналів, проте супроводжується підвищеною волатильністю корпоративного середовища та посилює потребу в ефективних механізмах внутрішнього контролю. Пасивні акціонери обмежують участь у прийнятті рішень і делегують повноваження менеджменту, орієнтуючись на стабільність інвестицій і очікуваний дохід.

Мотиваційна структура визначає економічні наслідки поведінки акціонерів: активні та контрольні інвестори формують корпоративну стратегію й оптимізують розподіл ресурсів; спекулятивні — стимулюють ринкову динаміку та цінову гнучкість; пасивні — забезпечують стабільність середовища та довгострокову капіталізацію. Сукупність цих типів створює економічний баланс, який визначає траєкторію розвитку корпорації.

4. Взаємозв'язок інтересів. Економічні цілі акціонерів взаємопов'язані та часто суперечливі, що породжує потребу в механізмах координації та узгодження. Економічні інтереси різних груп акціонерів залежать від типу участі в капіталі. Стратегічні інвестори прагнуть стабільного зростання і довгострокової ефективності, контрольні власники — максимізації доходу через управлінський вплив, а спекулятивні учасники орієнтуються на короткострокові прибутки. Взаємодія цих груп формує динамічну рівновагу інтересів, яка безпосередньо впливає на корпоративну політику, дивідендну стратегію та прийняття стратегічних рішень.

Координація інтересів реалізується через інституційні та економічні механізми впливу: участь у загальних зборах, роботу комітетів, формування акціонерних коаліцій, договірні угоди та корпоративні механізми контролю. Ці форми сприяють врівноваженню стимулів, зменшенню конфліктів і підтриманню фінансової стабільності корпорації. Взаємозв'язок інтересів виходить за межі відносин «акціонери—менеджмент», охоплюючи взаємодію з іншими стейкхолдерами: кредиторами, державними органами, працівниками та партнерами. Від того, наскільки економічні інтереси акціонерів узгоджуються із загальною корпоративною політикою, залежить конкурентоспроможність, інвестиційна привабливість та соціальна стійкість компанії.

Отже, економічний рівень акціонерних відносин відображає базову природу цих відносин як системи розподілу прав власності, ризиків і вигод, що визначають функціонування корпоративної економіки. На цьому рівні формується механізм прибутковості, структура стимулів і система контролю, що забезпечують стійкість фірми у конкурентному середовищі. Баланс між капіталом і управлінням, між індивідуальними й колективними інтересами створює характер цілісної, саморегульованої системи.

Список використаних джерел

1. Шаповалов В., Чобітько Я., Шишов Г. Концептуалізація та методологічний аналіз акціонерних відносин в умовах сучасної економіки. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2025. № 54. С. 31-41. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.18.07.2025> (дата звернення: 03.10.2025).

Михайлов О.С., Стовба Т.А. ВІДРОДЖЕННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ РЕФОРМУВАННЯ РЕГІСТРА СУДНОПЛАВСТВА.....	153
Мульська О.П. МЕХАНІЗМИ МІНІМІЗАЦІЇ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ ДЛЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОЇ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	156
Нездоймінов С.Г. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ.....	158
Несененко П.П., Овчар О.І. АГРОТУРИЗМ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ТА ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	160
Нікішина О.В., Носова Н.І. СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ УКРАЇНСЬКОГО ПРИЧОРНОМОР'Я	164
Новак Г.В. ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	167
Овчарова Л.П. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВОГО ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	169
Огородня В.С., Федоришина Л.М. ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	172
Палієнко Т.П. ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ В УКРАЇНУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	175
Пилипенко І.Ю., Шаповалов В.О. ЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР АКЦІОНЕРНИХ ВІДНОСИН.....	178
Польова Н.М., Телепня О.А., Хімченко І.В. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАМИ.....	181
Романенко В.В. НАСЛІДКИ АГРЕСІЙ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ: СТАЛИЙ РОЗВИТОК І ДЕМОГРАФІЯ.....	183
Рябкова І.М., Андрієнко М.М. МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	185